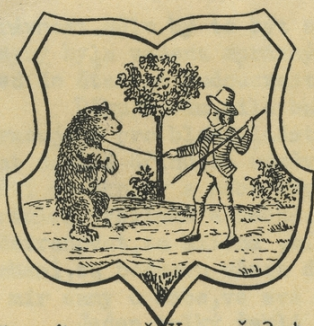

VĚTRNÍK

Vydává MNV ve Vysokém nad Jizerou s aktivem kulturních pracovníků

Větrník - roč.V. - č.3 + 4.

Vysoké n. Jiz.24.3.1972.

Zdravice k M D Ž.

Na výroční a slavnostní schůzi místního výboru pracovníků státních orgánů ROH obcí Harrachov, Jablonce n. Jiz., Pasek n. Jiz., Rokytnice n. Jiz., Roprachtic, Vysoké n. Jiz. v příjemném a čistém prostředí společenské místnosti Domova důchodců v Rokytnici n. Jiz. a při výborném pohoštění, které schůzujícím připravil kolektiv zaměstnanců tohoto domova, před zahájením kulturního pořadu, pozdravil kulturní referent přítomné ženy zdravici, kterou si všichni jistě rádi přečtete.

Milé naše babičky, maminky, ženy a dívky.

Promítněte mi prosím toto oslovení, ale říkám je z čisté náklonnosti k vám ženám, nositelkám ušlechtilých snah všeho lidstva. Ne muži, ale vy, ženy, až na malé výjimky jste vždy nositelkami míru a pokoje na této zemi. A ty výjimky / Amazonky a ženy vedené Šárkou / jen potvrzují pravidlo. To chtěly a musely jste tehdy bojovat o svá práva. Daleko častěji jste vy ženy podobny oné bájně Lysistratě, která vedla ženy do pasivity v lásce, dokud muži neodloží zbraně, dokud nepřestanou s nesmyslnými boji.

Jestliže je muž převážně agresivní, vy jste vedeny mírností a klidem. A vždy, kdy se tyto ulchy obrátí, je zle, dochází k střetnutím, která nejvíce boří klid a mír mezi lidmi. My muži u vás hledáme svůj protipól, u vás hledáme uklidnění a utišení, u vás hledáme odpočinek od svých starostí a jestliže toto všechno nalézáme, jsme šťastni a s námi je šťastna celá domácnost. Běda však, když toto vše u vás nenacházíme. Běda, když pod záminkou emancipace přijmete mužské zlovyky v domnění, že jste tím již rovny mužům. Běda, když narazí dva křemeny na sebe - pak vždy létají jiskry a vznikne požár. A po požáru vždy zůstane jen a jen spáleniště - spáleniště ideálů a štěstí.

Prosíme vás, milé a drahé naše ženy, nebuďte nikdy jako křemen s tvrdými hranami, o které bychom se zranovali. To bychom potom odcházeli od rodinného krbu a hledali, kde by nám bylo dobře jinde..... A běda, když muži je dobře jinde, než u manželky.

Nechci vás nabádat, vím, že toto všechno znáte, ale svět je dnes tolik rozbitý a zlhostejný, plný hrozeb, skrytých i zjevných, že na každém z nás záleží, zda pomůžeme, aby se vrátil pokoj, mír a štěstí do našich domácností, do našich rodin.

A jak vyžadovat mír od národů, když často nemáme mír ve své vlastní rodině? Tam, u sebe je nutno začít. A já si myslím, že by zde hlavně ženy, které jsou v početní převaze, měly zde říci své slovo a tím směrem vést emancipační snahy. Vždyť jim na prvním místě jde o šťastnou a pokojnou budoucnost dětí.

Slavíte svůj mezinárodní svátek a ten se nemá odbyť květinou, dárkem a snad políbením. Tento den má být v první řadě pojátkem, abyste si uvědomily vaši velikou morální sílu, která vás má sjednotit k boji za dobro a pokrok lidstva. Bude-li tato síla dobře vedena, vámi, ženami, může dokázat divy. Vzpomeneme, že tento den byl ustanoven již v roce 1916 na druhé konferenci žen socialistek v Kodani, že hned za rok byl slaven v Německu, Rakousku - Uhersku, Švýcarsku a v Dánsku. V Rusku se slavil poprvé roku 1917 a potom hlavně v roce 1917, kdy manifestací petrohradských žen - dělnic, byly zahájeny revoluční události v Petrohradu.

Vždy tento den byl myšlen ne jako nějaká jednorázová oslava a úleva ve vašich denních starostech, ale jako impuls k mezinárodní solidaritě, k spojení všech žen k zahájení boje proti vykořisťování, k boji o demokracii a mír i k boji za rovnost.

právnost. Mělo by to být sjednocení všech žen, aby si uvědomily svou morální sílu, která, kdyby byla vedena správným směrem, pohnula by lidstvem blíž k štěstí, otevřela by pohled do šťastné budoucnosti našich dětí.

Děkuji vám, milé babičky, manželky, ženy a dívky, že tak skromně, tiše a nenáročně pracujete pro blaho lidstva, za ty vaše upracované ruce, kterými dovedete hladit i zvládat domácí dřinu, za usměvy, i za ty tisíce kroků, které denně konáte, ať už vedete své děti do školky a nebo když ve svých rukách vlečete těžký nákup pro rodinu, za ty ruce prádlem vybielené a hebké, které dovečnou naši špinu, které je stále tolik, tak mistrně odstraňovat, za klidná, mírná slova utěchy, když přicházíme domů unavení a někdy i rozlobení, za podporu všech dobrých a ušlechtilých snah ve světě. A prosím vás, snažte se o mír samy u sebe, ve své rodině, v práci i všude kolem sebe.

Jeden velký řekl: "Cožkoliv byste chtěli aby vám lidé činili, i vy činite jim." A proto všeliké zlo budiž od vás vzdáleno. Já se u vás za ta slova dobrá přimlouvám.

28. březen - Den učitelů.

Římský starověký filosof napsal: "Úřad učitelů jest po úřadě královském ten nejdůležitější."

Měl tento moudrý muž jistě mnoho důvodů a zkušeností k napsání těchto závažných slov, jimiž vzdal uctu učitelskému povolání.

Náš Komenský, jehož výročí každého roku 28. března vzpomínáme, ukázal celému světu, jak vznešené, krásné a přitom nadmíru zodpovědné jest postavení učitele.

Naši učitelé se sejdou v Den učitelů na svých besedách, aby si pohovořili o své práci, o svých cílech, o svých dětech a aby v družné zábavě si také uvědomili, že jsou normálními lidmi.

Děkujeme jim za jejich svědomitou práci a přejeme jim, aby každý na ně tak rád vzpomínal, jako vzpomíná B. Němcová na svého "pana učitele".

Vysocké bledule.

Každé jaro mně připomíná pouť motorizovaných občanů v Ústí nad Labem a Lito-
měřic na skalnatý vrch Žeravec v sedle Českého středohoří za něžnou i silnou krásou
rozkvetlých konikleců, na pouť vysockých občanů za dokonalou krásou bledulí v údolích
levého povodí staroveského potoka.

Je to však jen vzpomínka na mládí, které se mi nedaří po druhé světové válce
obnovovat. Ne, že by bledulí a jejich krásy ubývalo, spíše naopak, ale není tam lidí, není
již pouti za krásou a jarem. Bývám tam sám, cestou z Krkonoš, a miliony bledulí kvetou
nadarmo. Neutrhnu žádnou, leda do knoflíkové dírkky, mám to daleko domů a zvadlá, ubohá
kvítka bez svého prostředí působí depresivně.

V mém dětství a mládí bylo jen jedno tradiční "bledulové údolí". Chodil jsem
tam s rodiči buď Starou vsí mezi chaloupkami podél rozbujnělého potoka k vyhořelému
šmídkovému mlýnu a pak vlevo cestou přes krátké mlázi a s napětím jsem pak očekával
první květy. Nebo jsme šli po silnici za Kozinu, asi 2/3 cesty k semilskému rozcestí
a pak cestou vpravo dolů, kde pod lesní branou, začala bujná zeleň potůčku a bledulové
údolí se stáčelo vpravo ku Staré Vsi. Nyní je údolí právě v ohybu zarostlé listnatým
náletem a zelen kryta stařinou, která bledulím nesvědčí.

Čtitelů bledulí nebylo mnoho a nebyli kořistníci. Jen malou kytičku těchto do-
konalých, životem, vonících květů si každý odnášel domů.

Ze středu údolí bylo možno odejítí domů směrem k nynějšímu areálu hospodář-
ských budov Státního statku. Ale to jsme dřív nedělali, prošli jsme vždy celé údolí
nahoru nebo dolů. Na opačnou stranu je přechod do vedlejšího údolí. A na vrcholu tohoto
přechodu, vpravo pod listnatými stromy, je největší lokalita lýkoveců, které kvetou při
dokvítání bledulí. A tyto keřiky s fialovým vonavým květem jsou dalším zázrakem před-
jaří a jako bledule nemají sobě rovny v květech celého roku, vyjma narcisokvěté sa-
sanky na loukách kol Běraček v červnu a hořce ve střední výšce Krkonoš v září.

V horní části vedlejšího údolí, mizejícího v polích směrem k semilské silnici
asi 100 m za křižovatkou, je v posledních letech největší naleziště bledulí. Nadarmo
kvetou, není k nim pouti. Samojediný člověk lituje, že nemá spoluobdivovatele. Jakoby byl

sám v chrámu a varhany hrály chorál pro nikoho.

Bledule kvetou i jinde, také v blízkosti našeho bydliště v Telnici, ale chybí zde tradice, chybí ten kult, který býval a už není ve Vysokém. Koupil jsem dnes kytičku bledulí v Ústí za 4 Kčs manželce k MDŽ. Moc ji to nepotěšilo. Řekla: Měli bychom letos jet do Vysokého / podívat se / na bledule. Řekl jsem: Ale kdy pokvetou, víš jak koniklece často netrefíme a je to blízko. A ona: Je to věc štěstí.

Ing. Oldřich Kramář, Telnice 57
o. Ústí nad Labem.

Ze jma, jakou Sternádek nepamatuje.

Před chalupou stojí soused Sternádek oblečený na lehko, skoro jako v létě. Po zimě není široko daleko ani památky, dříve divoký potok pod chalupou má normální stav vody a vyrážející bledule, jako první poslové jara si letos pospíšily.

Okna chalupy jsou otevřena dokořán, aby jarní vzduch provětral nízkou obytnou místnost a jarní svěží vítr už dávno zničil zbytky zčernalého sněhu. Sousedé Sternádek a Farskej, bafají z dýmek a Sternádek začíná meditovat:

"Tak Ti řeknu, fanouši, že takhle přenikalou zejmu nepamatuji, co svět světem stojí. Jen se překrutně dívám, kde to sněžiště letos padalo, dyš u nás na horách bylo tak vzácný. Jen merkní na tý bledule, jak vysterkují hlavičky a už je taky slyšet včely. Voni ani kočičky nevyderžaj do květný neděle, protože jívy sou už vlastně vodkvetlý a tohle co vstalo sou už kocouři místo kočiček. Jen bych ale překrutně rád věgal, kolik by stálo letos kilo sněhu tamhle pod Ještědem nebo v Novém Městě na Moravě, kde byly závody na skích a kde prej lidi vozili sníh na fůrách z velkejch vejšek a to daly všecičko zadarmo. No, toť se rozumí, kdyby se tá práce měla platit, tak von by ten sníh byl přenárně drahej. A bude hochu letos málo vody. Je potřeba poperšat jako soli, protože letos hora žádnou vodu nedaj a Jizera se letos nevyleje z břehu jako jiný roky. Von i ten náš potok mně připadá jako vospalej. Co se to jen letos utropilo, to sám pámbu ani neví."

Sternádek ukončil a Farskej pokyvoval a říká: "Ptal sem su tudle dědka Šindelářova, co mu táhne na devadesátku, jestli něco podobnýho pamatuje. Von i když je hluchej, tak křičal, že prej jakžiu takováde nekalá zejma nebyla a má prej to jen jednu vejhodu, že starý lidi letos málo umíraj a sou rádi, že zejma byla tak miloserdná. To víš, že von jenou svou hubatou ženu přetáh tak pořáně, že tetka z toho šternáct dnu poležala a pak eště říkal, když mu sousedi domlouvali "že prej se ženčkou se musí jako s máslem, porád tlouct". A taky poudal starej Šindelář, že je trá pořánýho hrojků, aby pole měla vláhu. Stejně ale tvrdil, že sníh eště bude, že prej ho sou na nebi strašný metráky a že nás zejma jen tak nevopustí a že nás to bude eště merzet, že to jaro se ukázalo dřív a to prej nani nic kalýho. Vona prej tá příroda je taková mercha rozmarná jako žencký a najenou si něco spomene a bude sněžiště eště na meter. Já ale věřím na naše schody do sklepa a dveře do chlíva. Tý když sou mokré, tak do třech dnu perší a dnes to je všechno suchý, takže peršat nabude. Eště co řeknou tý družice, co prej tak dobře hádaj tu kupovitou voblačnost."

Debata skončila, sousedé pokuřovali a z ničeho nic začlo poprchávat, potom hustěji a hustěji a naši proroci pospíchali domů pozavírat okna chalup. Prorocství nevyšlo, dveře i schody byly suché a přece jen přšelo.

A Sternádek si říkal jen tak pro sebe: "Vono je lepčí neprorokovat, protože já to stejně nihdá neuhádnou."

Potok se pomalu rozléval z břehů a bledule vyrazily v plné síle.

Josef Ďoubalík.

Ne jen léky.

Pod tímto titulkem asi před půlročním rokem byl článek v Pochodni a Rozvoji a psal v něm Petr Pešek, pracovník OKS v Semilech, o kulturní práci zaměstnanců místní léčebny kostní TBC. Já bych to chtěla dnes zaměřit na pacienty a říci Vám, že jejich snaha a spolupráce s lékaři, jejich veselá mysl je také velmi důležitým momentem v jejich léčbě. Že naše pacienty léčí nejen léky, ale hlavně jejich dobrá mysl, na to je několik prokazatelných důkazů. Mezi poslední patří jejich zapojení

u příležitosti oslav 40. Pacienti připravili všem ženám v léčebně svůj kulturní program, který natočili na magnetofon a 8. března jej vysílali z rozhlasu LKT na obě budovy léčebny. Kolik radosti a obyčejného lidského štěstí bylo vidět v očích všech pacientek, těch mladších i těch starších a staříčkových babiček. Odráželo se v očích hlavně mnoho díky za pozornost, sem tam se mihla vzpomínka na prošlá léta, na rodinu, na domov... Nu a ten program? Báseň " Česká píseň ", kterou přednesl téměř osmdesátiletý pan Jaroslav Vaniček. Hlas se chvěl, slzy plnily oči a přece kolem toho bylo nakonec plno smíchu. Pan Juza, také tak starý, připravil trochu veselého vyprávění, pan Štěpánek a pan Zikán několik anekdot, pan Chaloupka a pan Zeman zazpívali

Bezespornu nejhodnotnějším místem byl klarinet pana Zikána. Je to muzikant tělem i duší a asi se mu u nás v léčebně po tom " pískání " moc stýská. A pan Gustav Zeman, který nám tak pěkně zpíval, je bývalým brankářem Slavie. Od svých 13 let hrál za SK Nusle. Hrál 2 zápasy proti Slavii a asi se zalíbil trenérovi Slavie a tak již ve svých 14 letech chytal za tento klub. V Nuslích se na něho tak rozhněvali, že dokonce prozradili, že nemá " léta " a pan Zeman nesměl téměř půl roku chytat. Za dorost Slavie hrál od r. 1924 do r. 1925 a potom již mohl hrát za vyšší mužstvo.

V r. 1926 se vybírala amatérská 11, pan Zeman se dostal do užšího výběru 3 brankářů a byl vybrán jako nejlepší a již ve svých 16 letech reprezentoval naše barvy v Portugalsku. V té době měla Slavia 3 brankáře. Pláničku, Zemana a Štaplíka. Štaplík šel nakonec působit jako trenér za Madena. V 18 letech se stal Zeman profesionálem, protože v té době zůstal jeho otec bez zaměstnání a tak mu vlastně nic jiného nezbývalo. Jako profesionál chytal téměř 7 let. Asi v r. 1930 chytal též v jedenáctce Vlasty Buriána. Za Slavii hrál do r. 1934 a potom ještě asi rok za SK Kladno. Potom prodělal operaci menisku a od té doby měl s nohou potíže a musel této dráhy zanechat. Pan Zeman uviděl během své éry asi 11 zemí. Portugalsko, Rakousko, Maďarsko, Jugoslavií, Belgie, Holandsko, Švédsko, Norsko, Francii, Luxemburk a v Itálii měli dokonce naši hoši audieneci u papeže.

Moc a moc pěkně by se vyprávění pana Zemana poslouchalo, moc a moc by se o tom dalo ještě psát. Jistě tady není pan Zeman sám. Myslím tady v léčebně, je tady jistě takových zajímavých lidí více. Tichých, opuštěných, ukázněných. Je tak těžké je najít. Těžké je číst ve smutných očích, které vyjadřují jenom bolest, smutek, touhu po domově. Ale kdo chce, tak přece jenom těm očím trochu rozumí. Víme přece, že ztracené zdraví se časem může opět navrátit, že budeme zase všichni stát na jednom břehu a budeme mít snad potom k sobě trochu blíže. Přejme proto všem hodně radosti, hodně smíchu, hodně dobré nálady. Hodně slunce a dobré pohody lidem, kteří to potřebují.

Připravila Slávka Hubačíková.

Zemřel Jan Weiss.

Za tři měsíce po odchodu zasloužilého umělce Karla Konráda, jehož jsme vzpomněli v našem Větrníku, rozloučili jsme se dne 13. t. m. ve strašnickém krematoriu s jeho literárním druhem zasloužilým umělcem spisovatelem Janem Weissem, rodákem jilemnickým, který by se byl dne 10. května dožil požehnaných osmdesátilet.

Jan Weiss svým bohatým prozaickým dílem osobitého výrazu se sklonem k fantastičnosti zapsal se významně do české literární tvorby. Z jeho rozsáhlého díla jmenujme alespoň romány " Dům o tisíci patrech ", " Mlčení zlato ", a " Spáček ve zvěrokruhu ".

Za svaz čs. spisovatelů rozloučil se s Janem Weissem Dr. J. Hájek obsáhlým projevem, v němž vyzdvihl jeho význam pro naši moderní prózu mezi dvěma válkami.

Vřelá slova rozloučení s naším významným krajanem přednesl za Spolek rodáků kraje Západočeských vlastenců jeho býv. jednatel C. M. Metelka.

Dalo se očekávat, že se se svým zasloužilým rodákem přijdou rozloučit i oficiální zástupci města Jilemnice, na kterou Jan Weiss nikdy nezapomněl, a které jako " nejkrásnějšímu městu " věnoval svou půvabnou knihu " Říšel z hor ", vymykající se jeho obvyklým tématům jak formou tak i obsahem. Ovšem, zůstalo jen při tom očekávání. Beethovenova svěží a zpěvná romance a naše krajanská jímavá píseň " Tam na horách "

zakoňčily životní pouť tohoto významného českého spisovatele.
 ene Weissí, krajané o dobré jméno svého rodného kraje zasloužilý, vděčná vzpo-
 mínka nás všech Tě prováže!

P. H.

Te Boda, J.S. Machar a my-tenkrát mladí.

Motto: " Zřím na věži, jak v ciferníku
 se k páté blíží rafijs,
 kdo nejeví se na chodníku
 je moje pátá Marie." / Machar /

Tyhle verše mi navždy uvízly v paměti při čtení básní, které mi půjčovala
 Te Boda, knihovnice našeho města. Ty charakteristické rýmy jsou z těch, které učarovaly
 naši generaci na přelomu století.

Ach tak, že nevíte, kdo byla Te Boda? Byla jednou ze tří sester Skrbkových,
 které bydlely v Zákostelí, vedle nejstarší vysocké věznice, na které je vytesán leto-
 počít 1833. Jen jedna z nich Zdenka se provdala za vysockého okresního soudce K. Práš-
 ka. Ostatní dvě, Boženka a Anča, švadlenky, zůstaly svobodné, ale celá župa Krkonošská
 Křištofa Maranta z Polžic a Bezdrůžic je znala jako nezištné a obětavé činovnice So-
 kola. A děti Práškovy daly svým sokolským tetám zajímavá jména: Te Anči a Te Boda.
 A tato jména jaksi znárodněla ve vysockém názvosloví.

Te Boda znala záliby všech vysockým čtenářů, kterým po celý rok půjčovala knihy
 z městské knihovny. Tak o mně a některých studentech vysockých věděla, že jsme vášniví-
 mi čtenáři poezie. Vždy, když dostala novou knihu básní, hned nám ji nabídla k přečtení.
 My jsme ty básně nejen četli, ale učili se je z paměti a nejednou jsme je recitovali
 před vděčným obecenstvem vysockým. Byl jsem šťastím bez sebe, když se mi dostaly do
 ruky Macharovy knihy básní: " Confiteor " 1.11.111. a sbírka " Zde by měly kvést
 růže ". Z ostatní bohaté básnické tvorby Macharovy nejvíce nás uchvátily sbírky:
 " Tristium Vindobona " a " Golgatha ".

Nás-tenkrát mladé - vábil, znepokojoval a budil J.S. Machar svým bojovým duchem,
 nás, odchovance rakouských c.k. středních škol. Ne, to není jen mínění mé osoby a jsem
 rád, že se mohu dovolávat svědectví našeho současníka, vynikajícího spisovatele Karla
 Čapka. Byl sice krátký čas po své předčasně smrti u nás doma zneuznáván, ale dnes
 i v SSSR je uznáván jako literární genius. Pokud vím, byl jen o rok starší než moje má-
 lo významná maličkost a proto rád odhalím, co napsal při sedmdesátinách Macharových do
 " Lidových novin ". Cituji:

" Málokterý z básníků kdy strhoval mládí tak široce a prudce. Tehdy byl Machar
 šťastný básník, kterému bylo dáno působit víc než jiní. Machar byl jako básník příliš
 kužem své doby, aby mohl vejít do doby laděné jinak. Co víte vy dnešní, čím byl Machar?
 Není dnes takového, žádný básník se mu nevyrovná silou a elánem, se kterým nás popadl
 a vedl. A žádné dnešní přehodnocování nezmenší to, co Machar byl. Jeho dílo je dějinná
 událost jako vyhraná bitva v poli." Tolik K. Čapek roku 1934.

Osobně jsem poznal J.S. Machara při jeho návštěvě v Jičíně asi roku 1910. Tehdy
 přes zákaz c.k. rektorátů byli jsme ho uvítat na nádraží - ovšem v přestrojení, já
 jako myslivecký mládenec s fešáckým knírkem, který mi nalepil kamarád holičský tovaryš.
 Naposledy jsem viděl Machara ve Vysokém asi v třicátých letech, kdy přijel z Harrachov-
 va se spisovatelem Hanušem Jelínkem uctít básníka Viktora Dyka, který býval častým
 hostem v rodině Práškových v čís. 119. na náměstí. A jak to přišlo, že jsem si na Ma-
 chara vzpomněl právě letos? Bylo to 29. února, to je den jeho narozenin, takže když mu
 bylo šedesát, mohl gratulanty obýt asi takto: " Jakápak šedesátka, přátelé, já jsem do-
 dnes mohl oslavit své skutečné narozeniny teprve patnáctkrát! " A tento veliký básník
 našeho mládí zemřel 17. března 1942 ve věku 78 let. Je tomu tedy letos v březnu teprv
 30 let a vidíte: " Všechna sláva, polní tráva. "

A Te Boda? Také už skonala 28. listopadu 1951 ve věku 66 let. Její bývalí čte-
 náři, na ni dodnes vděčně vzpomínají.

Vladimír Pavlík.

Soumrak rodáctví.

Tato zapeklitá otázka mě napadla po přečtení vysvětlení v min. čísle Větrníku, proč naše matriční zpráva z r. 1971 vykazuje jen počet zemřelých a ani jednoho narozeného. Vysvětlení je tedy jasné.

Za našeho mládí rodily se děti s pomocí populárních babiček zpravidla na témže loži, na kterém byly počaty. Později se funkce porodnice ujala bývalá vysocká okresní všeobecná nemocnice. o jejím zrušení a její přeměně na léčebnu kostní tuberkulózy je poskytována porodnická péče vysockým maminkám gynekologickým oddělením jilemnické nemocnice, takže nastávající vysočtí občánkové stávají se automaticky a to nejen de iure, nýbrž i de facto rodáky jilemnickými, byť bez jakéhokoli rodácky citového vztahu k tomuto jejich náhodnému rodišti. Toto není ovšem případ jen vysocký, ale případ všech malých obcí a měst, která nemají vlastní nemocnici.

Nikdo rozumný samozřejmě nepopře vymoženosti našeho zdravotnictví a jeho všestrannou péči a pomoc, které zejména nastávajícím matkám poskytují a poskytnouti mohou jen odborná a personálně dokonale vybavená gynekologická oddělení nemocnic, a tak by se snad dalo říci - má to tak někde starosti.

Ovšem, každá mince má dvě strany. Podívejme se na tu druhou.

Životopisy všech význačných lidí začínají vždy uvedením místa a data jejich narození. Napříště však už nebudou tato velká jména spojována s malými městečky a dědinami a jejich ještě menšími domky a chaloupkami, před jejichž pamětními deskami jsme s pohnutím postávali. Pamětní desky budou patřit minulosti, protože ty další nikdo nebude na nemocnici dávat.

S rodáctvím bylo rovněž spjata kus kulturní historie městeček a krajů. Připomeňme jen Jiráskův Hronov, Šrámkovu Sobotku a Čapkovy Svatonovice.

Ale vraťme se k našemu Vysokému. Jak to vypadá, pokud jde o matriky, Vysoké teoreticky vymírá a jednoho krásného dne vymře úplně. Po meči i po přeslici.

To ale není všechno. Počítám, že za necelých sto let a stávající praxe nebude už ani rodáků vysockých, ba na celém světě už ani jednoho Vysočáka rodem. Skladba budoucích obyvatel Vysokého bude převážně sestávat z rodáků jilemnických. Tak! Dobře, že se toho už nedočkáme.

Prokop Hásek.

Z cechu pekařského.

Některé pekárny v našem okolí pečou pouze chléb, jiné cukroví nebo trvanlivé pečivo. Naše vysocká pekárna, která byla dostavěna přímým zásahem tehdejšího presidenta Antonína Zápotockého, peče všechny druhy pečiva bílého.

A tak když už v 6 hodin ráno zakoupíme křupavé a vonavé rohlíky a housky / mnohdy ještě pěkně teplé / , napadne nás, kolik denně asi vyrobí. Pohybuje se to od 14 do 18 tisíc kusů, mimo jedné tisícovky vánoček týdně. Nejsou v tom zahrnuty koláče, bábovky, preclíky a jiné pekařské druhy.

Když jsou někde "svarby", udělají mimořádně na objednávku dobré malé koláčky. Na vánoce se napeče 8 až 10 tisíc "štedrounic".

A kdo to všechno sní? Lidé ve dvaceti obcích: Harrachov, Rokytnice, Jablonec n. Jiz., Buřany, Paseky n. Jiz., Dušnice, Trč, Poniklá, Jestřabí, Roudnice, Bradsko, Sklenařice, Zlatá Olešnice, Lhotka, Stanovy, Bozkov, Jesenný, Roztoky, Stará Ves a Vysoké.

Jak je patrné, vozí se pečivo i do Severočeského kraje. Toto všechno vyrobí a upeče 7 žen a 4 muži. Denně zpracují 8 - 10 q mouky.

Oslava MDŽ v klubu důchodců.

V pondělí 6. března 1972 sešlo se nás asi dvacet v místnosti klubu na náměstí. Přišli zástupci Mě NV, přinesli pěknou azalku a popřáli hodně zdraví. Velmi milé překvapení připravila nám mateřská škola. Paní učitelky Metelková a Školová přišly s dětmi a předvedly nám svoje básničky, hříčky, tanečky a zazpívaly několik písniček. Program se nám velmi líbil. Děkuje všem a jsme rády, že se ani na nás ženy dříve narozené nezapomíná.

Za všechny Mari Štočková.

Drobné zprávy.Výzva k občanům.

V měsíci dubnu bude proveden jednorázový sběr starého železa. K tomuto účelu budou jako v minulém roce přistaveny vleký, na které budete moci železný odpad dát. O místech, kde budou vleký přistaveny, budete včas vyrozuměni v místním rozhlase. Neodvážejte proto staré železo s popelem, ale toto připravte na sběr. Stále se množí stížnosti, že někteří občané dělají skládky odpadků na různých místech a tím znečišťují různá místa.

Upozorňujeme, že povolená skládka popela jest pouze na Petruškových vrších. Na jiných místech skládky jsou zakázány. Obracíme se proto znovu na vás a věříme, že podobné případy se již nebudou opakovat. Svým pochopením a ukázněností přispějete k čistotě a pěknému vzhledu Vysokého a okolí.

Naši ochotníci pilně nacvičují pro vás operetu od Karla Waldaufa " Nejlip je u nás ". Premiera bude koncem dubna. Máme se proto na co těšit.

1. března večer se konala ve Staré Vsi beseda s kronikářem Jaroslavem Večerníkem a promítání barevných diapositivů staroveských roubených chalup Ladislava Ducháčka. Bylo přítomno 36 osob. Druhá beseda " Čtení z kroniky " spojená s oslavou MDŽ a výroční schůzí Jednoty se konala 7. března.

6. března v klubu důchodců ve Vysokém oslavilo MDŽ 20 přítomných.

5. března ve Tříči a 7. března ve Vysokém odpoledne a večer uspořádala Lidová škola umění při ZDŠ ve Vysokém za vedení uč. L. Hnykové velice zdařilou černou hodinku pod názvem " Ani, pofoukej ". Večerním představením byl oslaven MDŽ.

Březen je měsíc knihy a tak, milí čtenáři, do každé rodiny by měla přijít alespoň jedna kniha.

Zemřela Jitka Kašparová.

Dne 7. března zemřela v Praze ve věku 88 let Jitka Kašparová, vdova po českém malíři a ilustrátorovi, Adolfu Kašparovi.

Poprvé přijeli Kašparovi do Vysokého r. 1923. Adolf Kašpar měl ilustrovat Raisův román " Zapadlí vlastenci " a přijel s autorem a svou rodinou, aby prostudoval kraj. Zůstali mu věrni po mnoho let.

Jitka Kašparová byla naposled ve Vysokém v r. 1970. Tato paní ve svém mládí bývala zdatnou lyžařkou a Vysocko i Krkonoše milovala jako rodilí horáci. Její častá slova bývala: " Až zemřu, chtěla bych, aby můj popel rozházeli po hřebenech Krkonoš ".

Za lásku k našemu kraji dík a vděčnou vzpomínku.

J.Š.

Sport.

Bývalý žák vysocké ZDŠ Jan Kuřík z Roprachtic získal diplom na Přeborech vojenských škol a akademií v lyžování pro rok 1972. Diplom získal jako člen hlídky Voj. akademie A. Zápotockého v Brně. V hodnosti četaře v disciplině: brenný závod hlídek na 20 km se umístil na I. místě 1.-5. února ve Špindlerově mlýně. K diplomu patří zlatá medaile, kterou obdržel každý člen hlídky. Nese nápis: Sportovní hry vojenských škol.

Ještě pár slov k lyžaři a atletu Jodasovi.

Článek o vysockém učiteli sportovci Jodasovi vzbudil značnou odezvu a první kdo se ozval byl jeho žijící synovec Ing. Zuzánek z Lomnice n. Pop., jehož otec měl fotografický atelier v Jablonci n. Jiz. Článek se mu líbil, přijede do Vysokého podívat se na všechny ceny svého strýce, jen podotýká, že ředitel Jodas nezemřel ve Víně, ale v Brandýse nad Labem.

Vždy důkladný náš spolupracovník M. Metelka sdělil autorovi článku, že prý Jodas řediteloval v Rohovládově Bělé, pak prý byl ve Kbelích u Prahy a pak byl definitivním ředitelem školy ve Víně.

Ing. Zuzánek dodal, že za první republiky měl již zesnulý redaktor Josef Laufer, reportáž o Jodasovi.

Konečně pak prosíme naše čtenáře, aby si opravili chybu ve druhém odstavci v min. čísle pojednávajícím o členství Jodase v A.C. Spartě tak, že měla správně znít: "Proč dosud A.C. Sparta se nezajímala o pozůstalost ... atd. a nikoliv" Proč dosud A.C. Sparta se zajímala o pozůstalost...." čímž celá věta vyzněla zcela opačně. Ona totiž skutečně A.C. Sparta zájem neprojevila.

Jos. Ďoubalík.

Počasí.

Vod polou ... začal zbytek sněhu mizet až asi dvaadvacátého bylo po něm úplně. Začlo to vonět jarem, bledule se hernuly z bahen, kerý sou skoro bez vody, začlo bejt teplo, ale najennou 11. března s přebrouským větrem přišel mráz, v noci až -8°C! Jen si pomysle, jak nás to zaskočilo! Dyt se už vokazoval devětsil a iný jarní kytky! Bylo slunečno, ale ten přenemraunej mráz a jedovatej víter vod žalýho / vopraudu nic kalýho / terval skoro tejdén. Užechno to je s tím počasím nekale pomíchaný. Jak poudal tudle sklenářickej sekerník: "Idi, to neni ináč možný, než že nám tēma "citrona-ma", co tam porád vystřelujou, hli se zeměkouleji!"

Inzerát.

Pozor! Vysočtí rodáci - Pražáci / důchodci / , nabízí se vám výměna bytu z Prahy do Vysokého nad Jizerou. Informuje redakce.

N a r o z e n í y .

12. ledna oslavil p. Břetislav Havlíček, vysocký rodák v Praze 75 let.
28. března oslaví p. Josef Paulus 70 let.

Přejeme hodně zdraví!

Ú m r t í .

26. února zemřela pí. Františka Kranychová ze Tříče ve věku 83 let .

Čest její památce !

Redakci zaslané použité i nepoužité rukopisy nejsou-li vyžádány zpět, ukládají se do archivu zpravodaje. Celoroční předplatné poštou 25.- Kčs. Odpovědná redaktorka Marie Ďoubalíková. Větrník vychází jednou za měsíc. Řídí redakční rada. Příspěvky zasílejte nejpozději do 15. každého měsíce do Vlastivědného muzea. Cena 2.- Kčs.